

Index Causarum:

- Decupli, disc. 121.
 Defalchi, disc. 65.
 Defalchi fali, disc. 105.
 Seu Albanen. Defalchi, disc. 66.
 Diminutionis, disc. 12.
 Dohanæ, disc. 67.
 Dotis, disc. 28.
 Seu Januen. dotis, disc. 128.
 Emolumenterum, disc. 22.
 Evictionis locorum montium, disc. 164.
 Exemptionis mendicantium, disc. 57.
 Exhibitionis librorum, disc. 151.
 Extinctionis locorum montium, disc. 8.
 Extinctionis montis, disc. 200.
 Alia etiam extinctionis locorum montium, disc. 9.
 Ferraci, disc. 118.
 Fidae, disc. 94.
 Fraudatæ gabellæ, disc. 69.
 Prætentæ fraudis, disc. 87.
 Alia etiam prætentæ fraudis, disc. 152.
 Fructuum, seu dotis, disc. 35.
 Fructuum locorum montium, disc. 23.
 Seu Maceraten, fructuum officii, disc. 18.
 Gabella Cadaveris, disc. 166.
 Gabella Equorum, seu plani, disc. 72.
 Gabella feni, disc. 75.
 Gabella ferri, disc. 63.
 Gabella lignorum, disc. 274.
 Gabella flateræ, disc. 85.
 Gabella vini, disc. 76.
 Hæreditatis seu officii, disc. 1.
 Hæreditatis de Rivaldis, disc. 150.
 Incameronis, disc. 161.
 Juris Doctorandi, disc. 178.
 Legati, disc. 29.
 Libertatis, disc. 182.
 Locationis venæ ferri, disc. 117.
 Locorum Montium de Alveris, disc. 37.
 Locorum Montium de Erroris, disc. 39.
- Locorum Montium de Fageneriis, disc. 24.
 Locorum Montium de Justinianis, disc. 163.
 Locorum Montium de Francionis, disc. 27.
 Locorum Montium de Monaldibus, disc. 41.
 Locorum Montium de Oricellariis, disc. 30.
 Locorum Montium de Panefiis, disc. 31.
 Locorum Montium Religionis, disc. 33.
 Seu Januen. locorum Montium, disc. 34.
 Seu Civitatis Vetulæ mercium, disc. 129.
 Montis Ceræ, disc. 185.
 De Muzis, disc. 32.
 Officii Agriculturæ, disc. 17.
 Officii Notariatus, disc. 13.
 Officii Secretariatus, disc. 5.
 Officii Cursoratus, disc. 188.
 Officii, disc. 198.
 Officii de Vajis, disc. 14.
 Officiorum de Maximis, disc. 3.
 Pecuniaria, seu Administratio, disc. 113.
 Palatii, disc. 187.
 Pecuniaria de Errera, & Cotta, disc. 7.
 Pecuniaria, seu Officii, disc. 16.
 Pecuniaria de Valtrinis, disc. 11.
 Pisceriarum, disc. 134.
 Plateæ Rotunda, disc. 142.
 Plateæ S. Joannis, disc. 135.
 Portæ S. Pauli, disc. 169.
 Portionis Ripæ, disc. 6.
 Alia etiam portionis Ripæ, disc. 15.
 Pretii officiorum, disc. 4.
 Proxeneti, disc. 172.
 Quindenniorum, disc. 162.
 Redditionis rationum, disc. 86.
 Rerum existentium post superficiem, disc. 147.
 Seu Salernitana revocationis demandi, disc. 148.

- Salarii, disc. 21.
 Salviani, disc. 38.
 Situs, disc. 138.
 Solidationis computorum, disc. 64.
 Seu Civitatis Vetulæ flateræ, disc. 130.
 Supplementi, disc. 186.
 Taxæ Nursinorum, disc. 98.
 Taxæ Viarum, disc. 140.
- S
- S** Abinen. exemptionis, disc. 47.
 Focatici, disc. 96.
 Via, seu transitus, disc. 136.
 Sancti Donini bonorum vacan-
tium, disc. 149.
 Senen. Gabellæ, disc. 83.
 Senen Gabellæ, seu Contractus, disc. 196.
 Spolestanæ, seu Reatina Collectæ, disc. 189.
 Spolestanæ Commisi, disc. 88.
 Gabellæ, disc. 44.
 Onerum, disc. 48.
 Pretii fali, disc. 110.
 Vie, disc. 137.
 Sutrina fidæ, disc. 95.

T

- T**aurinen, disc. 191.
 Bonorum, disc. 193.
 Renuntiationis, disc. 194.
 Terracina gabellæ carnis, disc. 70.
 Tiburtina Hospiitii, disc. 143.
 Tranen gabellæ, disc. 155.
 Tuderina Salis, disc. 106.
 E. Collectæ, Vid. Romana seu
 Tuderina.

V

- V**Elitera Aquævitæ, Vid. Ro-
 mana, seu Velitera.
 Panis, disc. 61.
 Viterbiæ gabellæ, disc. 90.
 Urbinate. Collectæ, disc. 77.
 Pretii Salis, disc. 111.
 Alia etiam pretii fali, disc. 114.

JO: BAPTISTÆ CARD. DE LUCA Liber Secundus.

DE REGALIBUS.

ROMANA HÆREDITATIS SEU OFFICI
PRO MARCO ANTONIO JUSTINIANO,
CUM FLORAVANTE MARTINELLO.

Casus decisus per Rotam pro Martinello.

Officium emptum sub nomine unius cum pecunia alterius, cum reservatione decreti ad ius favorem, de cuius dominio esse dicatur, & quando censeatur donatum titulari. Et de pluribus speciebus, seu formulis reservationis decreti, ac effectibus exinde refundantibus. Et aliqua de re succedente necne loco pecunia hæreditarie, cum qua questia sit, & quando hujusmodi subrogatio sit operativa contra tertium possessorum titulo singulari.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series cum decisione casus.
- 2 **D**e articulis in disputatione deductis.
- 3 **D**istinguantur plures species, seu formule reservationis decreti super facultate disponendi de officio in alterius personam empto, & de variis effectibus inde resultantibus.
- 4 **F**acultas ex decreto reservationis disponendi in vita, an exerceri posse in morte per ultimam voluntatem.
- 5 **H**abens facultatem disponendi, quando censeatur illa usus, & an per actum compatibiliter illa deducatur.
- 6 **Q**uando prohibitio alienationis non dicatur continere onus, sed potius favorem prohibiti.
- 7 **H**ares putativa bona fide ad quid teneatur erga verum heredem.
- 8 **Q**uando res probatur questia de pecunia hæreditaria.
- 9 **I**n particularibus an, & quando res questia ex pecunia hæreditaria fata talis, & competit heredi vindicatio contra tertium.
- 10 **P**ecunia data simpliciter, an censeatur mutuata, vel potius donata.
- 11 **I**ngratitudine dicitur virtutum aptum etiam ad peccatum mortale.
- 12 **O**b ingratisudinem donatarii revocatur donatio, atque donatio remuneratoria dicitur onerosa.
- 13 **C**apienda est interpretatio pro exclusione ingratitudinis.

DISCI.

Cum juxta facti seriem magis distinctè enarratam sub tit. de testamento in Romana Hæreditatis de Justiniano, Cardinali Justiniano successisset Julianus germanus Card. de Luca Lib. II.

frater, legitimus etiam ab intestato heres, qui se testamentarium donec vixit credidit, in vim Schedule ad formam induit Cardinalitii confectæ, distrixit iste bona hæreditaria, in suppellectilibus confidentis, preti partem in varios usus pios erogando, partem vero præsumptivæ, & absque certa probatione, ut infra, in emptione cuiusdam officii vacabilis Cancellaria Apostolica in personam Marci Antonii Justiniani pupilli, aliquatenus attinet, cum reservatione decretæ, super libera ejusdem officii, & fructuum dispositione, ad favorem ipsum Juliani donec viveret, itaut eo in vita non disponens, illud esset liberum ejusdem Marci Antonii, quem (abfque eo quod vivens de officio praedito disponens) reliquorum eius bonorum hæredem universalem instituit, eadem prohibendo dicti officii alienationem usque ad completam aetatem 25. annorum.

Cumque post sequutam mortem Juliani, Martinellus obtinuerit per tres conformati se declarari verum hæredem Cardinalis ex priori testamento condito ante Cardinalatum, stante posterioris imperfectione, ut d. tit. de testamento, atque in executionem trium conformium reportasset mandatum executivum contra bona hæreditaria ejusdem Juliani fui valor bonorum hæreditatorum Cardinalis, post illud consumatum in omnibus reliquis bonis hæreditaris ejusdem Juliani, pretendere cepit illius executionem super dicto officio tangam hæreditario, vel Juliani, vel Cardinali, & dato dubio in Rotar. coram Nivor. an ad dictam executionem procedendum esset, illoque proposito sub die 9. Aprilis 1662. quamvis non esset concordantia vota super articulus in hac disputatione deductis, ac scilicet Julianus dicto decreto uius esset, atque disponendi facultatem ad exercitum deduxisset, & quatenus adseret voluntas, an concurreret potestas, ut infra.

Prodiit tamen resolutio, Martinello favorabilis, ex eo quod hujusmodi officium utpote emptum de pecunia hæreditaria Cardinalis, ad ius hæreditatem potius, quam illam Juliani hæredis putativi spectare dicetur, proindeque stante sufficientia bonorum dicti Juliani, competere vero hæredi subsidiaria vindicatio, etiam contra tertium, utpote titulum lucrativum sovetem, ita confirmingando decisiones super ejusdem mandati executione precedenter editas 10. Decemb. 1660. & 13. Junii 1662. coram Cello, inter suas decis. 337. & 336. atque in decisi perfusum fuit 3. Decemb. ejusdem anni 1662. coram codem Nivor., dicendo in hac secunda, id quod in precedentibus remanerat indecimum, tam circa voluntatem, quam circa potestatem disponendi, itaut ubi etiam officium praeditum non spectaret ad hæreditatem Cardinalis, adiuc tanquam A hæredi.

hæreditarium Juliani debitoris caderet sub dicti mandanti executione.

Potissimum vero, ad principale fundatum fuit, quod revera officium praeditum censendum esset haereditaria Iuris Cardinalis, ut potest quantum in pecunia haereditaria, ita et locus esset subsidiariae vendicationis adversus possidentem ex causa lucrativa, ex deductis si pud. Burat. dec. 63; Burat. dec. 784 & 874 ut lique ex decimationibus desuper editis praefertim secundaria. Decembri 1663, atque actore folium informante, in parte confirmata, & in parte declarata 19. Januarii 1655, coram eodem Ninot, qua ultima decimatione edita concessa fuit expeditio cum subseguente executione.

De pluribus igitur articulis in huiusmodi disputationibus actum fuit, potissimum autem de predicti officio domino, penes quem esse diceretur, an *scilicet* penes hereditatem Juliani, & successivè penes Marcum Antonium tanquam heredem, vel potius penitus istum tanquam tertium possestorum titulo donationis, quod penebat à dictis punctis voluntatis, & potestatis copulari verificandi, quod scilicet Julianus portuerit mortiens in iure reservationis decreti disponere, quodque disponeretur. Et quatenus in his difficultatibus subiectis, an potius idem officium centendum esset hereditarium *Cardinalis*, quod pariter à duplice puncto penebat, una facti, an *scilicet* confarreat illud de pecunia hereditaria emptum esse, & altero juris, an confito, competet hereditate vindicatione adveritus tertium, super quibus omnibus, dicta resolutiones (reflectendo ad veritatem) partim probabiles, partim vero improbabiles videbantur.

Distingueudo siquidem causam in quatuor inspectio[n]es, una[m] felicit[er], an dictus Julianus, qui sub nomine Marci Antonii officium cum sua pecunia emerat, potuisse moriens in testamento sibi referuant disponendi facultatem ad exercitum deducere. Alteram an voluerit, ita diffusse dicatur. Tertiam an confavat pecuniam in dicti officiis empitione erogatam, esse heretariam Cardinalis. Et quartam hoc posito, & quae actio ejusdem Cardinalis verò herediti competet adversus ejusdem officii titularem & possessorum habentem causam ab herede putativo.

Quatenus pertinet ad primum punctum potestatis disponendi relulantis ex reservatione decreti , pro tollendis & quivoicis , (in qua scribentes hinc inde incidisse forte videbantur , applicando auctoritatis & decisiones unoterminus percutientes , alii omnino diversis) observabam plures causas distinguendo esse , utpote diversos , & diversarum rationem habentes , id estque non bene auctoritates de uno loquentes , alii applicari .

Primus casus est, ubi quis cum propria pecunia simplificiter, abseque reservatione decreti, vel alia declaratione, emit officium sub nomine, seu in personam alterius. Et tunc non solùm officii substantia residere dictrur in persona titulari, sed etiam eidem acquisitum pretium, quod per actum omnino, confectum est per acquirementum liberè domum, ita ut illiciò titularis officiatus plenus, & liberò offici dominus, tam quod libstantiam, quam quod prestatum, & utilitatem, Grat. decisi. 50. & 22. Seraph. decisi. 1303. c. 3. & 11. & admittit apud Cavales. dec. 635. num. fin. & in aliis decisionibus, de quibus infra.

Solumque isto cau*in*trat qua*s*to imputacionis pretii in legitimant, cum tribulari sita competit in bonis acquisitionis iuxta dec*2 et 3*. Merlin~~as~~ alias dec*54*, par*5*, recent. & dec*65*, par*5*; *4* rec*tom. 3*, in quibus decidunt affirmative. Ac altera, per re*rebus* debet in executione legati, seu alterius praecedentis dispositionis iuxta cau*in* Romana legati *sec*50**, *50*, *m. coram* *Dunozetto*, & *Cerro*, *quarum* *dilecti* *habent* *impre*se** *dec*41** & *309*, par*9*, rec*ex* quibus, *alii* *in ea* *cau*in** *editi* *liquer*, *Rotam* *varia*se**, *usque* *concordia* *illam* *questionem* *terminaverit*.

alter casus est, ubi de amissi pecunia fit emptio officii in persona alterius, sub simplici ac indefinita reservatoria decreto, seu facultatis disponendi in forte, & fructibus, ad favorem Domini pecunia. Et tunc licet substantia officii residere dicatur in persona titularis, quem Princeps in eius officiale agnoscit, tam ad effectum vacationis per illius mortem naturalem vel civilem, quam circa ejusdem officii exercitum, praemissiones, & alias personis officia lymna incumbentia, quia in regalibus, vel feudis, aliusque similibus bonis, vel iuribus differentiis, locum non habet titulus, plus value quoq; agitur, quam quod simulatae conceptus, sed ipsum nudum factum spectatur, ut in profecto feudorum habetur ceteris allegatis

De Regalibus. Disc. I.

dubio non competentem contra tertium , cum quo solum exercitibus est actio realis , vel rei perfectoria , cum actio personalis , tanquam filia obligacionis , ab ipso ita tanquam finis mater dari non possit , ut etiam agnoscat Rota in ultima decisione 19 Januarii 1663 , coram Nitot .

scilicet , durante minoriestate , impudentiis , & dissipacionibus subiecta , se privare ejusdem donationis commode & effectu . Ad instar eorum , quae habemus in prohibitione alienandis , vel alio onere non cedentibus super legitima admittendis tamen ubi restrictione haberent ad minorem

4. His positis, dum non confabat de aliqua dispositione per adum inter vivos, sed ea implicitè rebeat se lùm ex testamento, dicebam, scribens pro re tanquam Advocatus; quod cum reservata facultas concerneret dispositionem in vita, exerceri non poterat in morte, & per auctiam primæ voluntatis; ut in his specialibus terminis facultatis disponendi de officiis, ut fieri non possit in morte. Marta anno 40-nu. Grat. dilecti. 350 per tot. E generatice per facultate disponendi in vita, non trahente ad ultimas voluntates, Petere, de fidicommissariis 40-nu. 62. & ceteri apud Fular. quia 492 M-10.

Verum, in sensu veritatis, putabam hoc esse minus
tumfundamentum, unde propter eam resolutio in hac par-
tia vila est probabilis. Nimirum enim dux estet conditio
ementium, cum sua pecunia huiusmodi officia sub alieno
 nomine, ut illam facultatem, quam per actus inter vi-
vos habent liberis disponendi tanquam de bonis suis, ha-
bere, non debant morientes, & per actus ultimae voluntatis,
cum nulla differentia ratio exigitabilis adesse vide-
atur, ut habetur apud eundem Grat. discept. 5.2. n. 15.
Dicitur vero propositio generalis de facultate concepcionis
in vita, non extendenda ad actus per ultimam voluntatem, re-
cipienda enim in his prohibitis disponere de bonis, tanquam
alienis, vel ita quæstis, quod eorum dispositio libera
non sit, tunc enim quia permisso stare dicunt tanquam
alienis, vel ita quæstis, quod eorum dispositio libera non
sit, tunc enim quia permisso stare dicunt tanquam dispen-
satio, seu limitata regula prohibitorum, non mirum si ad
eius preciosis limites refringenda est, cum extra easum li-
mitatum ureat regula. Secùs autem ubi agitur de dis-
positione rei propriæ, alteri ita implicitè donata, quatenus
alii disponere non placeat, cum tunc illi videatur urgere,
quod prohibeat uno, vel aliter modo disponendi.

Fundamenta vero, quibus innititur Grat. percutient magis voluntatem, quam potestatem, an scilicet hujusmodi facultas dicatur ad exercitium deducta per solam institutionem hereditis, seu aliena dispositionem generali, vel potius requiratur mentio specialis. Et in hoc bene Grat. loquitur, ut habetur in *Florentina locorum montium discursus*. 25. & in aliis hoc eod. titulo. Sed ubi conitatur voluntate clara, ita ut quicquid reductatur ad potestatem, causas videat indubitate per disponere, ut idem *Gratianus*. d. *disciplina*. 25. ubi reprobat contraria opinio *Thesauri*, Marta vero, ut lectura voti liquet, se involvit in materia, ejusque parum informatum se ostendit, dum confundit facultatem disponendi de ipsomet officio, ac de pretio, *locutione* et *dispositione* eiusdem modo disponendi.

Ninot 23. Junii 1662. neque in hoc potius unquam audiret aliquis responsum. Licet enim, ut infra, quod sius officii pretium, illud utrumque satis probabiliter vel nimis ex venditione honorum hereditariorum Cardinalium, dicetur extans, & non consumptum, atramen de hac ratione extata, heres verus jam satisfactus erat cum alius bonis propriis hereditis putativi ad id non obligati.

Quo verò ad aliam dictarum decisionum partem, an licet officium praeditum censendum potius est hereditarium Cardinalis, quamvis multa per defensiones rei convenienter dicentur circa probationem verisimilium, an felicitate confaret, vel ne, illus quicquid est ex pecunis retrahatur a venditione honorum hereditariorum Cardinalium, atramen insufficiat veritate, credam in sua. *C. S. B.*

5. Minus tam probabilem credebam resolutionem, *circa alterum punctum voluntatis, ex eo deducendum: quod non* quantum fuisse precedentis infiniti temporis dicti Iuliani, *attemporatae veritate, credebam iustas esse resolutio-*
nis, quoniam fuisse precedentis infiniti temporis dicti Iuliani, *abundans adesse videbatur, siquaque facti circumstantias,* *sufficiunt ne dubitetur, ut duximus.*

Julianus, Marcus Antonio titulari prohibuerit, ne ante completata etatem 25. annorum officium alienare posset. Cùm enim talis dispositio importare dicatur donationis jam perfectæ reuocatione, ad itam inducendum, requiritur actus, cum ejusdem donationis obervantia, & duratione incompatibilis, per quem conget de penitentiaria, & voluntatis mutatione, seu ademptione, pro qua excludenda omnis potissimum compatibilis intellectus capiens est, ex iis, quæ in his proximis terminis, & peculiari materia officiorum habentur in allegata Romana legati securi, 50. coram Dunozetto. Et in his terminis procedunt decisiones in Romana dotis coram Cerro decr. 205 per tot. par. 9. rec. Et 15. Maii 1656. coram eodem, in quibus duis prioris decisiones 9. Aprilis, & 3. Decembris 1662. fundantur, ubi scilicet illæ: qui disponendi facultatem habebat, debite contraxit, seu alios actus gesit, cum praecedenti revocabili donatione incompatibilis, scis autem, ubi actus est compatibilis, tendens in ejusdem donationis obseruacionem.

Et in his ultimis terminis in hac facti specie verfaruntur
debam, quoniam Julianus non adjectit dictam prohibitory-
rem tantum onus, sed vinculum ad favorem alterius
per quod libera disponendi facultas ex donatione resultans
fublata, vel predictum efficit, ut credunt dictae decisiones
quasi quod, adficendo vinculum, videatur revocasse dona-
tionem, sed eadem prohibitory continet solum quendam
favorem, ac providuum ejusdem donatarii, non
Cards, de l'Isle, Ld.

Marcum Antonium, onerosam, & correspiciam causam potius fore.

Ad id probandum dicabam, concludenter in facto justificari, Josephum Marci Antonii patrem, quinvis fortunae bonis non multum proflivit, ac numerofa familia oneratus, diversi vicibus dedisse eidem Cardinali scut. mille pro necessariis expensis, quando ab Oratorio Sancti Philippi Nerii in Vallicella promotus fuit ad Episcopatum Montis alti, atque ab isto translatu fuit ad Nucerium, ac etiam occasione Cardinalatus, unde propterea, non confito de titulo donationis, in dubio non prouidetur, Cardinalis remanebat ejusdem Marci Antonii praefati Josephi interim defuncti filii, & hereditas debitor in dicta summa, adequare, & forsan absorbente dicti officii valorem, unde causa possidendi remanebat onerosa, non autem lucrativa.

Et quamvis Rota occasione confimilis summae scut. 3. in post promotionem ad Cardinalatum data eidem Cardinali per Lucam Julianum, conficerit eam, donationis titulum datam esse, ut lique ex decisionibus editis in Romana pecuniarum coram Cero, & Celsio, quarum prima impensis est post Zuffum de legit. process. decr. 10. & 31. part. 11. recent. & altera inter proprias Celsi decr. 389. cum quibus decisionibus pro exclusione motivi absque formalis discussione articuli processum fuit.

In hoc tamen credebam confidere hujus partis gravamen, quoniam eadem decisiones admittunt, affirmant regalum exclusivam donationis, quoies illius probations saltem administrativa non concurrent, in eo tamen casu inducتو of facti circumstantias à presenti omnino diversas, ibi enim agebatur de pecuniis traditis per Lucam virum opulentissimum, & tunc illius Recipublice Ducem, Cardinali postquam ad illum dignitatem promotus fuerat, unde ob etatem, aliaque conspicuas qualitate, proximus sperari poterat illi majori dignitati, cuius intuito hujusmodi donacionis libenter ob operatas majores remuneraciones fieri solent. Non sic est in hac facti specie, dum Joseph erat fortunae bonis, inspecta eius conditione, ac numerofa familia desitutus, atque potius pauper quam datus, dictaque pecuniae dare non fuerunt in dicto statu majoribus fortunis proximo, sed in altero, quando spes erat multum remota, unde personarum, & temporum circumstantiae erant fatis diverse, atque ex ipsis pendere hujusmodi questionis determinationem habetur in eisdem proxime allegatis decisionibus, & prius late Rot. apud Merlin. decr. 692. alias decr. 69 par. 7 recent.

Propterē ubi etiam in hac pecunia data per Josephum, admittendum est idem titulus donationis, firmatus in dicta altera pecunia data per Lucam, obserbavam tamen, negari non posse, siud magnus suffisit beneficium, obligans ad antidorā, & ad coidecentem remuneracionem, dum Joseph, vel nullatenus conjunctus, vel latius remotus, in malo potius, quam bono forta statu constitutus, ac numerofa familia oneratus, adē notabilis summae privavit, ut amicum, vel remotum agnatum indigenem adjuvaret ad maiores fortunas parandas, itau non improbabiliter dici posset, Cardinalem ad meliorem statum devenit, profus irrationalibilis, ac damnabilis ingratitudinis nota judicandum esse, si sciens adē grati benefactoris defuncti filium in etate pupillari, & in aliquo indigenitate statu constitutum, sicut morem omnino ipreviceret, ut prioris extraneum famulum, ab eo etiam vivente latis bene provisum ditare.

Ingratitudinem vero, upore oppositam virtuti gratitudinis, dicti vitiū tale, quod aptum etiam sit ad justitiae legem offendendam, ac peccatum mortale pro facti circumstantiis inducendum ex D. Thom. q. 107. art. 3. sentit Silvester in summa verbo ingratitudine n. 4. cum quo ceteri moderniores morales transeunt. Et de ingratitude plura habentur.

Quodque ingratitude sit causa revocationis donationis, itau donatarius effectus indigne libelitate cum eo exercita, evadat debitor eius, quod accepit, est text. In l. fin. C. de revoc. donat. cum ibi mot. Atque donationem, vel alium actum gestum ex motivo gratitudinis, & in remuneracionem meritorum, satisfaciendum obligationem antidorali, conferi potius onerosam, & correspiciam, probatum habetur in Romana donationis pro Castellano sub tit. de feud. ad materiem Bulle Baronum decr. 94. & in sua materia sub tit. de donationib.

Quare ad hujusmodi adē turpem notam excludendam in dicto Cardinali tantæ pietatis, & virtutum viro, om-

nino probabilis credendum esse insinuabam, Julianum, virum etiam plissimum, ac Sacerdotem ejusdem Oratori, vitæ nimis exemplaris, de fratribus voluntate informatissimum, cum esset etiam ejus Confessorius, emisse istud officium in persona dicti Marci Antonii cum dicta magis stricta referentia decreti formula, ut ita dictam antideratione obligationem implerer, ac debito gratitudinis satisfactione ad excludendum ingratitudinem, pro cuius exclusione omnis interpretatio facienda est, Menoch. lib. I. presumpt. 8.n.5. & 6. & lib. 5. presumpt. 4.n.11. de quibus tamen confiderationibus nulla in decisionibus ratio habetur.

S U M M A R I U M .

- 1 DE Regalium origine, introductione, & distinctione in genere remisso.
- 2 De presumpta, vel implicita donatione pretii erogati in empione officii.
- 3 De questionibus inter heredem verum, & putatum.
- 4 De testamento, & de quo agitur in discurso.

A N N O T . A D D I S C . I .

Super istis, que Regalium in genere, originem, vel introductionem, ac naturam, diversa species concernunt, videnda sunt, quæ infra in principio Summe, seu Compendio insinuantur, ac etiam aliquid incidenter habetur sub tit. de feud. dicitur.

Ea vero, que hujus discursus particularem concurrent materiali, super presumpta, vel implicita donatione pretii erogati in empione officii in alterius persona. Quamvis in dubio pro simplici juris presumptione ab his recentia distinctione, regulam accipiunt. Nihilominus dicenda potius est quæstus facti, & voluntatis, quam juris ex facti circumstantiis principaliter decidenda, ut etiam advertitur infra dicto 24.

Idem conferentibus iis, que habentur sub tit. de feud. dicitur 75. & 113. super punto presumpta, vel implicita donationis favore filiorum, & descendientium, aliorumque comprehensum in investitura feudali, vel emphytheistica acquisita titulo oneroso, & ex causa correspiciativa, cum in omnibus eadem procedere videantur.

Alii vero in discursu contenta, super questionibus inter heredem verum, & putatum ad istam Regalium materialia non pertinent, sed illam percutiunt hereditas, & hereditatis, id est in sua peculiari sede agitur sub tit. de herede.

Et de hoc ultimo testamento, cuius ratio habita non fuit favor secundi testamentarii, qui erat etiam ab intestato successor, subfinibus primi testamentum ad favorem extranei, contra omnem sequitur, ac probabilitatem, agitur sub tit. de isto testamento. decr. 7.

NEAPOLITANA PRETII OFFICIORUM PRO PRINCIPE LUDOVISIO, CUM ALMA DOMO ANNUNTIATÆ N E A P O L I S .

Causa decr. per Sac. Consilium Neapolitanum pro Ludovisio, & pender.

De natura, & qualitate officiorum venalium Romana Curia, eorumque pretio, administratione, præminentia, & vacatio, præferti in illa resultante ex promotione officialis ad Cardinalatum. Quomodo ista vacatio per promotionem sequatur. Et de eorumdem officiorum commercio, & facultate disponendi.

S U M M A R I U M .

- 1 Fagi sacerdotis.
- 2 Fundamenta scribentium hinc inde.
- 3 Non datur repetitio turpiter dati, ubi turpiter concurredit etiam in dante.
- 4 Officia vacabilia, frequenta etiam in antiqua Republica Romana sub nomine militarium in Jure nuncupata.
- 5 Hodie etiam frequenta in Regno Neapolitano, & in Hispania.
- 6 Officia Romana Curte aliquam habent peculiarem qualitatem ab aliis diversam.
- 7 Describuntur officia dicitur Curte Romane cum eorum qualitatibus, pretiis, & munis incumbentibus.
- 8 Officia Curie Romane sunt in commercio, quomodo id intelligatur, & quando offensus Papa requiratur.

9 Quando

9 Quando assensus predictus negetur.

- 10 Quomodo dicta officia vendantur, seu de uno in alium transferantur.
- 11 Vacantia sunt ad liberam dispositionem Papæ.
- 12 Ex quibus causa contingat officiorum vacatio in Clericis Camere.
- 13 Quare clerici Camere promoteantur ad Cardinalatum, & in ratione officii.
- 14 De Rota Auditoribus.
- 15 In quo confitatur valor Clericatum Camere, & quare ratione tantum sit coram premium.
- 16 De Viris ingenuis, qui fuerunt Clerici Camere.
- 17 Venditor officiorum non tenetur inquirere de qualitatibus eius emptoris.
- 18 Quae simulata detur in his officiis.
- 19 Qui dat sub spe, non habet actionem, vel exceptionem, si sua spe frustrata remaneat.
- 20 Heres allegans defuncti officium sit indigenus.
- 21 In facultate, que officiali concedatur disponendi de officio, etiam in gravi etate, vel infirmitate, quomodo intelligenda, & exercenda sit.
- 22 Quis sit talis facultatis officius, & an suffragetur simile exercetur.

D I S C . I I .

MArchio Corati, Antonius Caraffa, vendito feudo pro predicto fatis qualificato, in fatis gravi, ac penitentiaria actionem petendi, quod ex turpi causa promisum est, quinimum ad repetitionem ejus, quod in eadem datum est, magnum etiam constitudo fundamentum in dicto Chirographo Pontificio super facultate disponendi, nulla tam expressa ratione, ob quam d. Chirographum in proposito effert considerabile, & hoc in substantia erant dicti Domus rea convenientia fundamenta.

E converso autem scribentes pro actore, insinuentur etiam in regalis generalibus super simulacione in dubio non presumenda, sed probanda per allegantem, ex deducendo potissimum in his terminis officiorum per Gratian. dicitur 252. (quam auctoritatem, tanguam punctualiter nimirum magnificabit) magnum ac potissimum fundamentum in eo constituebant, quod etiam datus ex turpi causa non repuritur, quando ex parte dantis, turpitudine quoque currunt, quia in pari causa, ob suam delicti compensationem, potior est conditio possessoris, l. 3. & 1. sp. de condit. ob turpem caus. l. 2. & l. Mercalem, C. codem & hoc in substantia erant fundamenta hujus parts.

Cum ergo ex his dignoceret (excusabiliter quidem ob cestimente subiecte materie noticiam,) procedi hinc inde in obficio, ac aliquo aequivo laborari, oportunit proinde censui, ad causas dilucidationem, super hujusmodi Romana Curia officiorum vacabilium natura, & qualitate, eorumque vacatione, ac modo, quo sunt in commercio informationem potius historiacam, seu instruтивam edere, ut ita dignoceretur, omnes terminos, tam simulationis, quam turpitudinis, omnino impropios esse, ac extraneos a causa controvergia, scribendo ut sequitur.

Quamvis officia venalia ad vitam, in antiqua etiam Romana Republica, seu Romano Imperio frequentia essent, sub militariis nomine in Jure explicata ad text. In l. Lucius Titius, ff. de leg. 2. l. fiduciomissa, ff. si serv. ff. de leg. 3. l. omnimod. ff. imputari, C. de insufficiam & l. 3. n. C. de pignorum concord. Atque etiam hodie, ne dum in Curia Romana, sed in omnibus Principatus usu existant, ut in specie de eis in potest. Regno Neapolitano, Apont. decr. 28. & 37. & de potestate Propr. tit. de diversi. provis. rub. de potestate substituendi in officiis, Rovit. decr. 4. & 72. Cap. pyc. Latt. decr. 6. 26. & 182. Revertere ibique Martin. in addit. decr. 2. 20. 28. 55. & 554. Pratus disceptat. 1. 8. tom. 2. & respon. Crimin. 2. Amichangel. in tract. de regal off. & ceteri. Et de illis Hispaniarum Salgados colligens in labyrinth. par. 2. cap. 2. 7. & part. 1. cap. 35. Et frequentiora quam alibi sint in Gallia.

Attraen ob qualitatem hujus Pontificis Principatus electivi, ac etiam utrumque gladium spirituale, & temporale habentis, cum Papa dupliciti per sonam constitutio dicatur, unam Sunni Pontificis, & Episcopi Ecclesie universalis alteram Regis, seu Principis exercitari in Urbe, & Stato Ecclesiastico mediato, & immediato ad text. in cap. cum inter. il. seconde, in fin. de electione. Necnon ob eam officiorum vacationem, que singulariter ad alios Principatus, in isto refutat ex possessorum promotione ad Cardinalatum, cum eis incompatibile, mortis effectum in Card. de Luca Lib. II.

A 3 propo-

proposito operantem. Hinc proinde Romanam Curiam non bene verantes, incredibile est quam erroneas habent super hoc opiniones, idemque quedam magis specifica, & distincta notitia necessaria est hujusmodi officiorum, sive quoniam peculiaris natura, ac dicta accidentalis yacationis, ob quam, cum nimis evidenter aequivo-
co, ignarus vulgus aliquam finistram opinionem super interventu pretii pro asequectione Cardinalitiae dignita-
tis habere solet.

Tricplis ergo generis, seu qualitatis sunt ea officia ve-
nalia ad vitam, sive vacabilia, quae ad Papam, eiusque Cameram Apostolicam, ex utroque Principatu constitutam pertinent, ultra ea, que spectant ad populum Ro-
manum eiusque Cameram particulararem, de quibus nil ad
rem in proposito facientibus agitur in Romana officiorum
de Maximis disc. segg.

Primi generis sunt ea, que Prælaturam, ac justitiam, vel alterius munieris administrationem annexam habent, ita ut eligatur industria personæ, idemque frequentius conferti solent viris jam benemeritis, vel respectivè talibus, quod ex natum conspicua qualitate, animumque dubius, Sed is Apostolica, & Ecclesiæ servitium, de benemerentis probabilitate sperari valeant, & juxta officiorum qualita tem, cum alia sint, que non nisi Prælatus proventis, jam benemeritis conferantur, alia vero, que occasione adceptionis Prælature obtinentur, & haec sunt.

Primo duo majora, & primaria officia, Auditoris Cameræ, & Thesaurarii Generalis, quorum premium, intuitu magnorum emolumentorum, que per possestores obtinuntur, est scut. 56. m. auri stamparam pro quolibet flante moderno augmentatione scut. 6. m. ad quae officia assunt non solent, nisi ex Collegio Clericorum Cameræ, atque in isto munere jam veriati, cum facultate se reintegrandi de pretio Clericatus ab eo, cui Clericatus ita vacans per Papam concedatur.

Secundo sunt 12. Clericorum Cameræ, constitutus Tri-
bunal procuratoris Cœfari, eo modo, quo in dicto Regno Preidentes constitutus illud, quod ibi dicitur Regie Cameræ Summaria, illorumque singulorum valor, intuitu etiam magnorum emolumentorum, stante dicto moderno augmen-
to scut. 6. m. est scut. 42. m. auri pariter stamparam.

Et tertio sunt alia officia Prælatitiae, venalia, diversum habentem valorem majorem, vel minorem, iuxta majora, vel minoria emolumenta, ad quorum proportionem premium regulatur, omnia tamen Clericorum Cameræ, etiam infra dimidium minoria, prout sunt, Præsidens Cameræ, Re-
gens, & Abbreviatores, alique officiales Cancelleriae, seu de parco, Protonotarii Apostolici, Auditores confidentiarum, & contradictoriarum, cum filiibus, aliquam respectivè annexam habentur administrationem justitiae, circa expedi-
tionem Bullarum Apostolicarum, aliquam munera.

Secundi generis officia sunt illa, que annexam non ha-
bent Prælaturam, vel justitiam administrationem, habent tamen annexam aliquam administrationem, circa Bul-
larum, & litterarum Apostolicarum, vel circu alia, ac etiam aliquam respectivè tributum prærogativam, quid medium constitutum inter dicta officia primi generis, & alla mi-
nore popularia tertii generis, de quo infra, atque in istis, partim electa confert industria personæ, ita ut exerceri oporteat per se ipsos, partim vero secus, quia exercitum admittitur per peritos substitutos, sive quoniam valor, ma-
jor vel minor, pariter penderat quantitate, & proportione emolumentorum, ob quorum solam rationem emun-
tur, & possidentur, etiam à secularibus, & uxoribus, quoniam non impliceat, etiam a Clericis, & Prælati,
acquiri, & possideri, prout sunt, Secretarii, & Scriptori-
res Apostolici, Plumbariores, Correctores, seu Revi-
sores, & similes, ac etiam Notarii Tribunalum Cameræ, & Auditores Cameræ, Curfori, & alii.

Tertii denim generis sunt officia minora, & merè po-
pularia, nullam, vel latissimam administrationem ha-
bent, quorum aliqui antiquum nomen militarium, vulgo equitatum, adhuc retinent, sive quoniam valor, totum etiam penderat ad emolumentis, & commode bur-
li, absque aliqua honorificentia, sive quoniam sunt capa-
ces omnes de populo civico, & foreni, cuiuscumque qua-
litatis, sive Clerici, & Prælati, sive magnates, & nobi-
les, sive populares, tam præstantes, quam absentes, etiam infantes, & mulieres, iuxta eorum respectivè diversas qua-
litates. Et haec secundi, & tertii generis officia, juxta di-
stinctionem, de qua infra, ut potest in magno numero, sunt
in quotidiano commercio, ita ut ferre major populi substen-

tatio in eis confitatur, pretium pendetur, ac determina-
tum a publico foro iuxta temporum conditionem ha-
bentia, & publicè contractari solita per proxenetas, eodem modo, quo reliqua negotia tractantur, præterim loca montium vacabilia, quorum Jure ita officia, ferre
in omnibus centurantur.

Hinc volitat per ora scribentium, officia Romana Cu-
ritum esse in commercio, adhuc aliarum rerum indifferen-
tia, ut liquet ex deductu de Gratian. dicit. 6.70. num.
12. cum seq. Seraph. decr. 1294. Capyc. Latr. decr. 2.6. nu. 8.
late Salgad. dicit. 1. cap. 35. nu. 5. decr. 11. 6. nu. 14. & 15.
par. 4. rec. tom. 2. & in aliis. Quod tamen procedit cum re-
cepta distinctione, de qua in originali Romana officiis Cris-
tiorum, prima Aprilis 388. coram Pamphilo, & in aliis,
de quibus hoc sit ad itam officiorum materiam frequenter,
eodem modo; quo habemus in feudi, & aliis hujusmodi
boni differentias. Quid aut agitur de alienanda offici-
orum communitate, & emolumentis, firma remanente eo-
rum substantia penes venditores, seu cedentes, ex quo
rum persona vacatio regulanda est, & id fieri potest ex
privatis conventionibus, eodem modo, quo in reliquis
rebus indifferenteribus, absque aliquo Papæ affectu, quia
non tangit officii substantia, neque acquiritur jus in re,
vel ad rem, quod etiam ipsius pensionibus Ecclesiastis,
alii in commercio pecuniario sine dubio non ex-
istentibus, receptum habemus.

Aut agitur de transferendo titulo, seu substantia officii
de uno in alterum, ita ut venditor definat eum, ac emptor
fiat officialis, five de jure reali, quod ipsius officii substan-
tiam tangat, & tunc quia haec dicuntur iuri regali, non
sunt in commercio ablique affectu Papæ, ad quem pertinet
officiales jam creatos absolvunt, alioquin de novo in co-
rum locum creare, qui tamen affectus nemini solet negari,
9 prætererunt in casu infirmitatis, vel gravis etatis, ita ut
subiit occasio fandi imminentem vacationem iuxta
ea, que habentur hoc cod. cit. in Romana pro Zonga dicit. 6.
Quando autem iuxta haec secundam speciem acquirendam sunt, tunc aut agitur de officiis jam plenis, ab eorum possestib[us] acquirendis, & procedunt per supplications 10
resignationem manu Papæ signatas, eodem modo, quo præ-
dicatur resignatio beneficij ad favorem certa personæ,
quos terminos parificatur in proposito Doctores, ut liquet
ex deductis per Salgad. in Labyrinthi ubi supra. Aut agitur
de jam vacantes, & ita acquiruntur a Papa ejusque Da-
taria, medianibus etiam supplicationibus, ut supra signa-
tis per Papam, ad cujus beneficium cedit pretium, quod
primo casu cedit ad beneficium resignantium, & utraque
contrahit fit publice, & palam, medianibus proxeneti-
bus, hanc artem pro principali iniunctu exercitentibus, cum
certa mercede per coniunctum taxata.

Vacantia sunt ad liberam dispositionem Papæ, qui eodem modo, quo a locis montium vacabilibus, priusquam sub Alexander VII. suprimeretur, erogare solet pretium vel in Sedis, & Cameræ necessitatibus, vel in subventionem Principum Catholicorum adversus Infideles, & Hereticos, aliaque pia, & publica opera, & quandoque solet eadem officia vacancia gratis concedere, & clargiri ejus coniunctis, familiaribus, & benevolis pro seipsum ac retinibus, vel acceptio pretio alii vendentibus, & resignantibus, ut est casus officiorum, de quibus in hac facti specie agitur, cum 62. officia minuta, & popularia tertii generis vacantia, Gregor. XV. ejus nepotibus elargitus est, ad eorum liberam dispositionem, & commodum.

Omnium autem prædictorum, primi, secundi, & ter-
tii generis officiorum vacatio, ultra resignationem ad
eum, ut supra, ex tribus causis contingit. Primum sci-
licet per mortem naturalem. Secundum per delictum in officiis, & Tertiò per promotionem ad Cardinalatum, cum haec dignitas ex antiqua confutundine, clarissim compro-
bata ex constitutione 148. Urb. VIII. reputetur cum di-
ctis officiis incompatibilis, idemque per ejus asequectionem, ad instar mortis naturalis, vacatio ad beneficium Cameræ sequi dicitur profectio autem in religione, vel
alla species mortis civilis vacationem non inducit, ut dec.
547. part. 2. sec. & in aliis.

Quia vero Pontificum consuetudo est, in Cardinalium promotionibus frequenter assumendi prefatos duos pri-
marios officiales, Auditorem scilicet Cameræ, & Thesau-
rarium, ob eorum muneras conspicua qualitate, ita ut
quando Papa conferat alii Prælato unum ex his
duobus officiis, ita cum jam destinasse videatur, ob
eius merita in Cardinalem, necnon quandoque honoran-
di

di duo primaria Curia Tribunalia ad justitiam administra-
tionem principaliter deputata, præstat fideliter Cameræ,
constitutum ex 12. Clericis, & altero Rotæ gerens proprias
partes, & figuram, quas in dicto Regno gerit idem S. Conſilium, in quo præfens controverbia tractatur, consti-
tutum ex 12. Prælati, qui dicuntur Capellani Papæ, vulgo
Audatores nuncupati, gravis assumpti ex variis nationibus,
(inter quas & vel ex majorum nostrorum confuetus negligi-
gentiis, modicōze zelo ad bonum publicum, vel ex regionis
malo fato, non adstante de dicto nostro Regno adeo Se-
dis Apostolice benemerito, Romanamque Curiam penē
substantiæ, tres scilicet Romani, duo Hispani, Galli, Germani, Veneti, Mediolanensi, Bononiensi, Ferrarensi, & Etricius, promovendo ad Cardinalatum unum
ex quibus Tribunali magis benemeritum, vel magis gratum,
& benevolum, eodem modo, quo in dicto Regno, foli-
let Rex dicta Tribunalia Confili, & Camera honorare
assumendo ex eis ferre alternatim, ad magis supremum
munus Regis Regiam Cancelleriam, vel ad supremum
Italie consilium, seu duns majorum Magistratus, Preſidiū
Saci Confili, & Locumtenentis Regiam Camera.

Hinc proinde, apud ignarum vulgus, vel apud ambitio-
nis frē laborantes, parum vero in Curia veratos, viget
opinio vera fallax nullique fundamenti innixa, quod magna
vacatio aliorum officiorum, ultra Clericatum Cameræ
refertur ex promotione, causare posit, potius unius
quam alterius ex dicto duodenario numero præelectione,
principioque ex aliquando, sic raro, illi, quorum vires lupp-
tunt, ultra Clericatum, alia quoque officia emere solent,
quam creditur forte habuit iste parum Curia expers, ac
neclo quantum prudens fenex, qui emendo supradicta
officia, aequè se expositi exoptato periculo vacations,
refultare debent ex eis promotione, ac ex morte, per
omnes etiam juvenes, & validos ad horam timenda, mu-
to magis per senem, ac ter decrepitum.

Propterea autem erronea est exterorum inexpertorum,
sue infimi, ignari vulgi opinio, quod adeo ingens, Au-
ditoratus, Thesaurarii, & Clericatum Cameræ valor,
refertur a p[ro]p[ri]e affligendum Cardinalitatem dignitatem, que
ita pretio obtineri dicatur, ut plerique obloqui solent,
quoniam valor totius percepit ab emolumentis, que non
minoria sunt in istis officiis majoribus, honorificentiam,
& Jurisdictionem quoque tributibus, ac sunt in aliis,
secundi, & tertii generis minoribus, & popularibus, enim
soliti per laicos uxorios, & infantes, & mulieres, a quibus
haec spes omnino absit, ita ut haec officia majora,
& Cameræ, per Papam efficiantur laicalia, quorum
effici capaces laici, & UXorati, eodem modo, quo fun-
capaces aliorum, cum omnimoda dicti spei abiencia,
ad huc abloquio dubio, pro eodem pretio prompti haberentur
tum emptores, eorum pecuniam ita sub hac incerta aida ad
majorem fructum pro industria invenientes; Si enim id
agit in dictis officiis minoribus in tanta quantitate,
quod frequenter unus ex haec habeat, quantum importet va-
lor Clericatum, vel Auditoratus Cameræ, absque illa præ-
rogativa, præminentia, vel jurisdictione, multo magis
emenerunt ita, in quibus ultra simile emolumenntum, alia
prædicta obtinunt, idemque profluvio fabulosam opinatio-
em est, quod haec pretium solvatur pro Cardinalatu, dum Cle-
rici Cameræ, frequentius, & penè tempore parviter
trahuntur, ac Auditores Rotæ, in quibus haec ratio non
urget, quia est honorificentia Tribunalum, ut supra.

Infigies enim nostri facili Pontifices, Paulus V. &
Urbanus VIII. fuerunt Clerici Cameræ, non autem ex
sola ratione Clericatum ad Cardinalatum evoluti, sed ob
eorum virtutes, ac magna servitia in Nuntiaturis apud
Reges aliique munieribus Sedis Apostolica præstitis, ob
qua ad summum Pontificatus apicem ad eum digni assunt
merentur, atque nostrar Regnicola insignis J.C. Parifus,
Confessorum, ac repetitionis auctor, tuit Auditor Cameræ,
non ob offici pretium, sed ob virtutes ad Cardinalatum
promotus, prout actu in Sacro Collegio plurimes
ceruntur eximii, & primi ordinis Cardinales, qui tueruntur
Clerici Cameræ.

His igitur ita se habentibus, omnino extranei, ac im-
proprii remanent termini simulationis, vel turpiter da-
cti, seu prouissi, cum quibus per doctos hinc inde scri-
bentes procedi video, numquam enim intrat simulationis
in iure damnata, in illis actibus, qui eo modo, quo fa-
cili sunt, publice, & palam fieri possunt, cum cel-
set quecumque causa simulandis, unde cum hujusmodi offi-
ciorum venditio facta esset publice, & palam median-
di

tibus supplicationibus, aliisque servari solitis, & per pro-
netas confutam etiam mercedem obtinentes, non vi-
detur ubinam cadere simulatio, potissimum quia vendito
facta est pro illo eodem confuso pretio; pro quo absque
aliqua differentia, tunc quibuscumque alii privatis emi-
titoribus, quorum copia semper prompta est, vendi poten-
tiant, itaut itum alii praetulsi, benevolè gratificatio-
ni potius referendum sit.

Ad venditores autem, inquire non pertinet de in-
tentione emporis, seu fine ob quem officia emat, an ad
industriam, & emolumenta, vel ad spem, & facilitatem
alium dignitatis, five an sit senex, vel juvenis,
validus, vel infirmus, ad hec enim cogitare pertinet ad
spem emporis, qui si imprudenter huic ales se expo-
nit, sibi impetrat, cum venditor eo ipso, quod refugia-
tioni consensum præstat, accepto pretio, statim exeat
de Scena, non curato futuro eventu vacationis ex persona
emporis.

Ille folium simulatio, de jure non damnata, in hu-
iustitia officiis cadit, que frequenter etiam in feudi
caedere solet, juxta calum, de quo in Rosanen, decimaru[m]
decil. 100. part. 9. recent. & post Marin. refol. 38. lib. 2. &
seq[ui] sub ita de feudi ac etiam frequenter hoc eod. tit. ad
itam materiam officiorum, prelestim dicit. prelestim ubi
scilicet quis de propria pecunia ad proprium commodum
emit officium sub nomine alterius, cuius, & non sui pe-
nitentiū vult currere, de reliquo autem remanent termini
omnino alieni.

Et nihilominus, ubi etiam dicendum est per possibile,
Antonium sub sp[eci]e affluenda dicta dignitatis, eamque
facilitandi, Papæ nepotes sibi gratos ita reddere volu-
le, emendo ab eis haec officia, non inde tamen, quod
fia ipso elutus remanerit, sequitur aliquam actionem,
vel exceptionem competere ad textum literalem in l. 3. g.
f[ac]tus quas, ff. de condit. vniq. dat. ibi, qui en sp[eci]e dedit,
ut ab eo, qui accepit remunerari existimat, vel magis ca-
rarium sibi sibi utrum, si sua sp[eci]e, vel falsa opinione ac-
ceptus est, & de quo textu habetur apud Mantica m. deis.
266. num. 6. & 7. ubi concordant.

Et ulterior, eidem sub dicto fine officia ementi, recte
dicit potest, quod non debet ita citò mori, sed expecta-
futura promotionem, in qua, juxta morem, dicta
tribunalia Rotæ, & Camera per assumptionem unius ex
quilibet honorarii solent, idemque prædicta officia
parte sua provenit impedimentum, quo non sequitur, for-
tan attentus eis etatis, conspicua notabilitate, alisque
partibus, exceptum finem obtinuisse, sed hac ad fu-
perabundantiam, cum vere id nihil faciat ad rem.

Omnifime demum difficultas penitus ceflat ex eo, quod
ipsem emitor moriens, in testamento, ex quo Alma
Domus rotum suum Ius metitur, ingenue rei veritatem
agnoscendo, declaravit se huic modo emptionem fecisse,
atque credens sibi in vim dicti Chirographi licere dispo-
nere, eo modo que fecit, de eis disponuit ad favorem
ejusdem Almae Domus, unde propter ea ex dicto motivo
allegata turpitudinis potius refutatur videtur ipsius ha-
redis indigentia, obiciendi proprio auctori, & benefac-
tori haec turpitudinem ad text. in l. prima, ff. de his,
que ut indign. per quem indigne reputatur ille haeres,
qui proprium auctorem, & benefactorem, qui illicite
meritis negotiato detrahit, multo magis ubi haec no-
tatur, & turpido gravior obicitur.

Quo vero ad dictum Chirographum, non videtur ad
quid illud deducatur contra officiorum venditorem, ad
quem, ut supra, nil pertinet inquirere, an emitor ha-
beret facultatem disponendi necne; Adhuc tamen tres
dantur responsiones; Primo, quod ita ceflat objectum ex
parte Almae Domus deductum, quod emitor prædicta
ut potius referibilis, nec ad lucrum, nec ad honorificen-
tiam, aliam non habebat causam, nisi ut supra oppo-
situm turpitudinis ac simulationis, ita enim stante dicta
facultate, recte dici potest, emptionem esse ad lucrum,
& industria, quoniam magis expedit in gravi etate, vel
malâ valetudine emere haec officia cum dicta facultate,
quam fine illa candens emptionem facere in juventute, eu-
valido, & robusto statu; Secundo, quod gratia prædicta
non continet liberam facultatem disponendi in ultima vo-
luntate de officiis tanquam de re propria libera, & allodia-
li, sed facultatem illa resignandi mediante folio conseru-
p[ro]ficiendo coram Datario, vel ejus officiis; quoniam
eis ille non acceptaretur, quia nempe ratione etatis,
Cord. de Luca Lib. II.

unde gratia in hoc confistere dicitur, quod supplet istum defectum, ac alium superviventem per 40. vel 20. dies, sed non ultra se extendit. Ideoque ubi habens illas facultates, eas non deducat ad exercitium, sibi imputet, & gratis non suffragetur ex collectis per Salgad. in labyrinth. p. 2. c. 1. no. 65. & seq. & seq.

Et tercius, quod hujusmodi resignations fieri non possunt nisi certis personis morti subjectis, ex qua vacatio restulata valeat, ideoque facultas intelligitur de similibus, non autem de manibus mortuis, in quibus casus vacationis non datur; Quod jure clavis probari videtur, tum ex iis, qui frequenter habemus in materia facultatum transferent penes, quia nisi exerceantur iuxta formam prescriptam, nil suffragantur, ut decr. 38. part. 6. recent. & plures in sua materia sub tit. de pensione, praesertim in Imolens, tum ex iis, qui habentur in Senogallien. Castorum sub tit. de feudi, decr. 1. in materia facultatis subinventandi, quia intelligitur, quatenus facultas, sincerer, & ad formam prescriptam exerceatur, & cum personis paris conditionis, ex ibi deducatur. Et haec dico, ideoque prouis incongruum videtur, ne dicam scandalum, ut adeo insig- nis, & celeberrimus plus locus, ad tanta pietatis opera exercenda destinatus, item adeo infibulans 40. & ultra antorū ipsius officio sublinet, & quod suum est alteri deneget.

Ponderabam item post hac scripta, dum ex Clem. X. successoris decreto generali praefinitum est pretium Clericatus cum dicta augmentatione, sine cuius distinctione, pretium ordinarium est quadraginta duorum mille auri.

ROMANA OFFICIORUM DE MAXIMIS, PRO MARIO DE MAXIMIS, ET JACOBATIIS, CUM CAMERA POPULI ROMANI.

Causa non decisus.

An Conservatores Populi Romani protogare possint officia vacabili Capitolina de una persona ad aliam, sive concedere futurum officiorum successionem; Et de materia, quando fieri possit per Principem, vel inferiorem magistratum in supplancementum successori-

s, de natura rei. Etiam validè usus est, agere debebat ipse herares contra Cameram, vel Datariam pro reintegracione officiorum, seu eorum valore; Et quatenus agenda, jusque diligenter faciendo id obtinere non posset, esset evictio per injuriam superioris, pariter non praestanda, dum praefertim non à simplici judice, sed à Princeps, ejus factum reputatus causus fortuitus, multò magis, dum neque dicta diligenter facta erant.

Dabam in hoc practicum exemplum loco controversie fatis adaptatum; Si enim possessio feudorum habens legitimos successores, & volens illa vendere cum regio alieni, qui habent legitimum feudorum successorem non denegatur, inter plures emptores, quo promptè habere potuerit, illi videntur aliqui, qui non habent legitimos feudorum successores, tamenque proinde de facili, ac brevi revolutionis casum curer etiam mediante opera, & intercessione ipsius feudatarii vendoris obtinere Regiam facultatem disponendi de feudiis etiam in extremitate, ac praeter leges communis, vel municipales feudales, deinde eo moriente, ac disponente, Regia Camera capiat possessionem feudorum, illaque tanquam devoluta aliis vendat, non curata dicta Regia facultate, vel quia male ad exercitium deducta sit, vel quia male obiecta, seu quod ipsi Cameralibus, etiam iniuste ita placeat, & de facto, non exinde tamen refutat adverbus feudatarium vendorum pro pretio competere aliquam actionem repetitionis, vel exceptiōem denegationis solutionis illius rate, que adhuc debenda supereret, & hic est casus.

S U M M A R I U M .

1. *A*ll*i series,*

2. *Decuriones seu officiales inferioribus Principe apos-
tostol concedere officia vacatura, seu viventis cum
futura successione;*

3. *Quid in Principi.*

4. *Declarator conclusio, de qua n. 2.*

5. *Unus, & idem officium possit eodem tempore pluribus
conferri, cum iure non decrederit inter eos.*

6. *Feudi ad officia validum est argumentum.*

7. *Communis error facit ius, & antiqua consuetudo con-
cedit id, quod alias non competit.*

8. *Ub*is officiis* aliquia gerit publici palam, & plures,
intrat pre*sumptu* possessor.*

9. *Confirmatio eius invalidi sapit speciem novae concessio-
nis, & iugula effectum operatur.*

10. *De nullitate ex capite errors, vel falsi presuppositi in
conformitate an, & quando procedat.*

11. *Ignorantia, vel error in iis, que iuri sunt non datur
in Papa.*

S U M M A R I U M .

1. *D*e statu cause.**

2. *De alto causo controversie.*

3. *Quale pretium solvi debet in emptione coacta.*

4. *Quale sit bodie pretium Clericatum Camere.*

ANNOT. AD DISC. II.

Causa contenta in hoc discursu adhuc penderet in Sacro Confilio in eodem statu, cum illius domus infornia recentissima sub tit. de feudi, decr. 1. 8. & sub tit. de cred. decr. 1. 3. & 1. 5. Omnia favorabilia, & proficiunt scilicet, odiosissimè, & prejudicialibus, velocissimè dederint cur- rationem, talis est mundanarum rerum viscidissima; Sed quod magis ad hujus controversie casum reflectere occasio præbet, eo magis crescit admiratio, ut id in questione possum sit, tanquam diuturnam haberit, ac habeat item, cui tam magna pars attributa fuerit, cum revera sit disputatio indigna, etiam coram exiguae Villæ pedaneo Judice.

Prætentionem fundabat Camera in auctoritate Socin. 2. conf.

conf. 53. lib. 3. alias conf. 288. lib. 2. qui loquens de concessione officii viventis cum futura successione facta per Prioris Civitatis Senarum, concludit fieri non potuisse, ex duplice ratione, una, nempe quod officia viventium concedi non possunt absque consenti possidentis, etiam per Principem de potestate ordinaria, propter votum captandæ mortis, multò minus per Decuriones, aliosque inferiores magistratus, & altera quod quatenus etiam possessoris consenti accederet, adhuc tamen fieri non potest ex ratione supplantandi successorem, ad quem officii collatio, quando causa vacationis evenierit, spectare debet. Unde effet conferre provisionem in tempus inhabile, quando hujusmodi præventivam concessionem facientes non erunt amplius Officiales.

Ex cujus conflictu autoritatem, ita in punto confinibus concessionis officii vacanti facies per Conservatores populi Romani, decimus fuit per Romanum in una Romana officiū aëstimator Ripa 24. Aprilis 1570. coram Lancelotto, relata per Fenzon. ad statu. 1. lib. 1. in fine, & per Gratian. decr. 167. num. 4. Eret recepta propria generalis de prohibitis concessionibus officiū, vel rei vacante in supplancemento successoris, ex deductis per Fulginiat. empheuseis, seu domus sub tit. de Empheuseis, ubi de hac materia supplantandi successorem, ac præventivis concessionibus latius.

3. *Ego pro Maximo scribens dicebam, premissa in Decurionibus, & inferioribus magistratibus esse vera, non solum ubi possessoris consenti deficiente, utraque ratio militat, cum tunc sit ab soluto, quia etiam in Principi, de ordinaria potestate, propter votum captandæ mortis, id negatur, quamvis de potestate absoluta, ex magis communis, & recepta opinione concedatur, ex deductis per Matrill. de magistris, lib. 1. cap. 25. Fontanil. decr. 2. 12. & sequent. Cabido decr. 2. Capyc. Latr. confutat. 145. nu. 30. & sequent. & num. 147. & seqq. & in Beneficiis habemus circa gratias expectativas; sed etiam ubi tali consenti accedente solito secunda ratio supplantandi successorem, quia haec non obstat Principi ex iusto solo motivo preventivas concessiones de officiū, vel rebus vacatis facere non prohibito, sed bene in Decurionibus, vel aliis inferioribus magistratibus, etiam in dicta Fulginiat.*

4. *Verum credebam non esse in causa, ideoque omnia præmissa cessare ex defectu applicationis, procedure etenim in illis concessionibus, que ad formam expectativa, sive coadjutoria cum futura successione sunt, ita ut prius, non nisi post mortem possessoris officium sit affectarius, in quibus terminis loquuntur Soccin. & Rota decisiones ubi supra; qui non erat causus, in quo Dominico officiū possessor consentiente, & supplicante, Conservatores eadem officia, que prius in una persona residebant, ex tunc pluribus in solidum conseruentur, ita ut omnium ex tunc effecti fuerint Officiales. Neque implicat, ut unum & idem officium in plurim personis eodem tempore in solidum residet, ita ut per uniuersitatem, vel dictum, tanquam individuum, ratione Juris non decrederet, in superficie remaneat, non per viam successioni, vel nova acquisitionis, sed per viam retentionis, & continuationis proprii juris, Lanar. conf. 59. n. 27. & 28. Reverte. decr. 16. Merlin. in uno edito in Romana officiū Rincontri. 5. Junii 1623. de quo in Romana fiduciiscommissi de Boncompagni 14. Decembris 1663. Bevilacqua. fin. & confertur in terminis feudorum deducta in Mutin. feudi de Rangoni sub tit. de feudi, decr. 8.*

Unde quædammodum, si tunc hujusmodi officiū vacantes per mortem, vel resignationem Dominicū, Conservatores ex Statuto Urbis 15. illorum collationem habentes, non sufficiunt prohibiti illa pluribus in solidum eodem tempore concedere, ita ut resultat ius non decrederet, quod sequi non dicitur ex potestate concedentis, sed ex dispositione Juris, & propter subiectam materiam individuali, ita non videtur, quid prohibuerit per actum occultum resignationis à Dominicā facte in manibus Conservatorū, quando consenserit prædicti, ut ab iusto dicta officia, tanquam per resignationem vacantia, pluribus personis (illa etiam ejusdem Dominicī inter eas compre- hensis) potuerint conferri.

Eodem modo, quo officia vel beneficia in una persona residentia, de iustis consenserit in alteram transferuntur, quia fugit possessorum dimittere officium, vel beneficium in manibus Superioris, & ab ito tanquam vacans alteri conferri, ex deductis per Larream allegat. 22. Salgad. in labyrinth. par. 2. cap. 35. num. 21. 23. & 26. cum aliis conf.

in materia locorum montium sparsius deductis hoc eod. tr. & habetur etiam deductum sub tit. de feudi, à quibus ad officia validum est argumentum Larrea dida alleg. 22. nu. 31. & 32. Matrill. de Magistr. lib. 1. cap. 2. 5. 7. & 10. cum seq. Noguerol. allegat. 33. n. 5. Et sic dicebam, in effectu nostram concessionem non continere expectativam, seu futuram concessionem juxta objecta, sed concessiōnem officiorum tanquam tunc vacantium, alterato solidū consueto, quod quædammodum plus in una tantum perfona residebant, ita deinde in pluribus constituta sint.

Er quando de potestate Conservatorum faciendi hujusmodi collationes in plurim personis, aliqua dubitatio haberi posset, quasi quod ita per indirectum fras fieri potest legi, atque induc supplancemento successoris (de quo consente confitendum sat difficulter), in praesenti tamen omnem difficultatem cessare dicebam sicut consuevit à magnam confinibus actuam frequentia ab antiquissimo tempore benè probata, quæ propterea attendenda est, vel ratione communis erroris, qui jus facere dicitur ad text. in l. Barbarus. ff. de officio prætoris, ubi D. Rot. decr. 608. n. 12. par. 2. recent. cum aliis per Salgad. in labyrinth. par. 2. cap. 9. n. 14. ubi diffingit. Vel clarius quia ubi magistratus, publice, palam, & frequenter plures actus exercet, cum habebit effectu, præstentim in faciem Principis, intrat potestas presumpta, quæ sufficiat ad actum sublinendum, ut bene Baldus, qui dicit notandum, & mentionem in l. exempli, nu. 8. ver. extra queritur, Cod. de probat. Felin. in cap. cum in Jure peritus, n. 11. ver. l. l. mito n. 12. de officiis legatis. Paris. conf. 104. n. 54. lib. 1. add. ad decr. ult. nu. 11. de confitudo. in nozis, & confert dispositio textus in cap. nobilissimus 97. dist.

Et in puncto, quod ubi aliquod officium solitum est conferri per magistratum sublinetur, quamvis de Jure talem potestatem non habeat, & collatio non ad ipsū, sed ad Principem pertinet; firmat decimus referit Amicangel. in tract. de Regalibus officiis, qual. 10. n. 15. dictam confitudinem de præterito comprobari dicebam, etiam per eandem Innocentii prohibitionem de futuro, quia hū tacitè, & implicitè approbare, & faceri videbatur, quod ita de præterito factum esset, ac fieri soleret.

Nec obtinere videbatur, quod in dicta decisione Rota coram Lancelotto, hujusmodi confitudinibus mortuū deductum, ac rejectum esset ex defectu illius non bene probata, rum quia ab eo tempore ad presentem, effixit (patrum centum annorum), per quod legitima confitudo tunc non bene inducta induci potuit, sive tunc non bene probata, non probari. Tunc etiam quia causus est diversus, ubi enim agebatur de concessione in forma vera expectativa seu coadjutoria cum futura successione, cui in Decurionibus, & inferioribus magistratibus lex expresse resiftit, id est requiret formalis consuetudo præscriptiva, & sufficiens ac acquirendum id, quod à lege est prohibutum. Hic autem agitur de diversi causa, qui prætentur in puncto Juris validus, & legitimus, non indigenis confitudine præscriptiva, per quam Juris prohibito re tentient tollatur, ideoque dicebam eam capienda esse tangunt observantiam interpretativam illius Juris, quod dubium prætendit possit, atque ita omnem difficultatem cessare, cum observantia interpretativa non eget formalis præscriptione, sed sufficiat ita aliquando observatum fuisse. Unde de uno causa ad alium non recte inferrebatur.

Denuo omnem difficultatem tolli dicebam ex Apostolica confirmatione, concessa per Urbanum VIII. omnium defectuum suppletiva, cum enim Papas potestas sit indubitate, sequitur confirmationem actus quantumvis nulli, stare loco novæ concessionis, ejusque vim habere, Decius conf. 241. nu. 7. Caffador. decr. unicus de confirmat. utili, vel inutili, Script. decr. 1432. n. 1. Rota decr. 157. n. 9. par. 6. rec. & 145. n. 4. & 5. par. 7. & in aliis frequenter.

Adversus hujusmodi confirmationem dicebatur ex parte Camera, illam esse invalidem, ut potest concessam sub errore praetextu, seu falso præsupposito potestis Conservatorum. Verum respondebam cum distinctione Felin. in cap. inter dilesos, nu. 6. de fide instrumentorum, quod aut confirms innititur simpliciter concessionis, quæ facta, vel defediva repertior, non subiungendo alia verba suppletiva, defedivitque sanatoria, & tunc confirmatione nihil prodest, aut dicta verba adiiciuntur, ita aliquid ultra confirmationem agatur, & confirmation habet vim novae concessionis, quia ex isto modo liquet fuisse dubitatum de concessionis invaliditatem vel defectum, ad quem fanum vel supplendum, Principis auctoritas implorata est.

Quod

Quod clarissim in praesenti procedere videbatur, quia in litteris expeditis per conservatores, expresse & conditioinaliter cum clauulis, non aliis, reservatur Beneplacitum. Apostolicum proinde obtentum, quod quoconcedentes & recipientes, ita de actus validate dubitantes, noluerint illum perficere nisi cum Principis approbatione. Unde corrui obiectum falsi presuppositi, quod scilicet Papam presupposuerit Conservatores habuisse potestatem hujusmodi actum faciendi, quia si tam ipsi, quam partes id creditissent, incongrua erat Beneplaciti reservatio cum clauulis conditionem, & praecipit illius necessitatem importanteribus, ita ut actus, a dicto Beneplacito magis, quam ab ipsa concessione animari, & informari diceretur.

1. Eoque magis hoc obiectum falsi presuppositi cessare videbatur, quia defectus potestatis Conservatorum non consistit in facto, sed in iure, ipsi etenim tanquam Decurios ex Statuto cap. 15. ac etiam forte ex Juris communis dispositione facultatem habent conferendi ea Populi, & Capitolii officia, que de tempore eorum Decurionatus vacare contingit, defectus autem conferendi officia vacatura, seu faciendi hujusmodi prorogationes provenit a mera dispositione Juris, cuius ignorantia in Papa non datur.

Hinc adducebam simile, quod si Episcopus, vel alius inferior collator, sub reservatione Beneplaciti Apostolicum clauula, & non aliis, concedat super beneficio coadjutoriorum cum futura successione, five permanentem reservet, vel aliud faciat, quod sua ordinaria potestati de jure non concedatur. Papa vero dictum actum approbet, & confirmet, cum verbis importanteribus supplicationem omnium, tam juris, quam facti defecutum, utique vacuum esset, ad verius hujusmodi beneplacitum, seu confirmationem allegare in Papa credulitatem, vel presuppositum, quod inferior ordinarius collator hujusmodi actum facere potuit, quia esset in eo supponere manifestam fatuitem in iis, que Juris sunt, que non datur.

Et ex his, credebam meliora Jura movere Maximum, quam Cameran, stante praefixa dicta Apostolica confirmatione, cum omnium defecutum, tam juris, quam facti supplicatione, fini quia tamen, cum solo fundamento concessionis Conservatorium dubitabam, quia flante comprehensione ejusdem Dominic, cessare videntur confidationes de presentanea vacationes per dimissionem, & nova concessione ex tunc tanquam de vacanti, ut supra, dum in dimittens donec vivit, adhuc perferate officio, aliorum adjunctio, aliud in effectu importare non videtur, nisi illorum futuram successione, quatenus officialis ante defecet, quia si supervivit, nihil ex aliorum defecientia plus acquirere dicitur, ac etiam cessa altera ratio, quia hujusmodi actum salvare posset resultans ab incerto eventu praeminentia illorum, in quo officium transferretur. Causa non sunt formiter in iudicio dicutus, ne decitus, sed remanendo sibi silentio, succumbentiam in Maximo forte causavit, unde cum non fuerit formiter discussus, non potuit super eo esformari maturum judicium pro veritate.

ANNOT. AD DISC. III.

1. In praecisis terminis hujus discursus, super preventiva scilicet concessione facta per Magistratum Civitatis, officii adhuc non vacati, existit moderna consil. 64. Rota, qui testatur in ea decimus, quavis in ea causa qualique particularis acciderent circumstantia super defectu potestatis, que rem faciunt magis claram, super qua dictus Scriptor insistit. Ex duabus autem rationibus, illa voti captandae mortis, generaliter videtur levis, & forte contemptibilis, multo verbo magis ubi accedit contentus profeloris officii, ex iis, que in hac materia habentur sub tit. de Empybus, discurs. 1. & 2. Ideoquod remanet solum firma, & considerabilis in subditis: ratio supplplantationis fuccestoris, super quo, ultra deducta in hoc disc. & in supra allegatis discurs. 1. & 2. de Empybus, plenius, magisque ex profecto agitur sub tit. de pens. disc. 1. & licet contra ibi deducta, plura deducantur per quendam scribentem apud Torre de pult. fuit. fuit. in fine operis, ante decimationem Rotae ibi registrata. Adhuc tamen verius, ac firmum esse videatur id, quod in d. disc. 1. de pens. firmatur, ut in hujus Annotatione advertitur.

ROMANA PRETII OFFICIORUM
PRO CREDITORIBUS VALERII DE
MAXIMIS.CUM HÆREDE CARDINALIS CEVÆ.
Casus decisus per Rotam pro creditoribus.

An creditor in tempore posterior, qui habeat reservationem decreti super officio, preferatur in officio prelio creditoris in tempore anterioribus. Et quomodo officia Romanae Curie dicantur esse in commercio, ac veniant sub hypothesi, & obligationibus.

S U M M A R I U M.

1. Casus controverbie.
2. Ubi debitor est defectus non idoneus, pecunia exada per creditores semper dicitur extare, & potest avocari per anteriores.
3. Creditores habentes reservationem decreti super officio vincunt anteriores & n. 8.
4. Quid in prelio officii, an reguletur eodem iure, quo ipsum officium.
5. Resolutio causa.
6. Rejicit unum fundamentum resolutions.
7. Pretium quando succedit loco rei, ac eius reguletur.
8. De conclusione de qua n. 3. an procedat pro fructibus.
9. Reservationem decreti concessa mutuantibus ad officium emendum est naturalis, & non tollit jus tertii.
10. Princeps per se Papa non censor veille tollere jus tertii.
11. Gratia sub falsa narrativa est invalida.
12. In gratia, que solent concedi, & non denegantur, non attenditur surreptio.
13. In specie de gratia derogationis fideicommissi, ut sit nulla ex defectu surreptionis.
14. Facilis ista conceditur, quam illa tollen. jus creditorum, & de ratione differentia.
15. Quando offensus, vel facultas non percutiat substantiam contractus, neque illum annullet, declaratur.

D I S C. IV.

Super duobus officiis Cancelleriae questis per Valerium de Maximis usque ab anno 1609-curavit ille ad caudem Cardinalis Cevae anno 1620. certam pecuniam sibi mutuant, fieri super dictis officiis conjectum decreti reservationem sub narrativa, quod de ejusdem Cardinale pecunia quasdam essent. Atque sequita in viii dicti decreti eorundem officiorum venditione, obveniente pretio in dictum Cardinalem, contra illius hæredem, dicti Valerii creditoris hypothecarii in tempore anterioribus, iudicium instituerunt in Rota coram Bevilacqua prodicii preti avocatione absque dubio regulariter intrante dum exatio sequuta erat factum iudicis, post Jane detectam debitoris decotionem seu insufficienciam, quo causa pecunia habentur pro extanti, neque eius bona fide consumptio allegari potest. Gait. de cred. 1. 4. qu. 11. n. 1. 3. 19. cam. 599. Rota. disc. 31. 7. par. 3. recent. 52. 6. n. 6. par. 4. & est conclusio plana, de qua sepius in sua materia sub tit. de credito.

Non negabantur haec per scribentes pro herede reo conuento, sed dicebatur, quod cum officia, utpote est Regalibus non sint in commercio absque Papae beneplacito, quod ita per hanc reservationem concedi dicitur, hinc ad initia eorum quae passim, & absque dubio recepta habemus in feudi, alisque alienari, vel obligari prohibitis, habentes afferent, seu beneplacitum, quamvis posteriores, vincunt anteriores illo carentes in ipsa non prohibita, cuius respectu dicuntur simplices credidores chirigrapharii, ut clare occasio locorum montium disponit in constitutione 14. Urbani VIII. ac declarant Grati. discip. 50. n. 2. 7. Pacificus de Salv. inspeli. 3. c. 2. n. 6. 37. Seraph. disc. 129. 4. n. 4. Rota. dec. 11. 6. n. 12. p. 4. rectio. 2. & conferunt quae late habentur apud Salgad. in labyrint. par. 2. c. 17. per tot. dec. 206. n. 7. & 8. par. 11. recent. ex ea clara ratione, quod ita creditor habens afferentum dicitur sequi fidem Principis, atque ipse est primus, qui sicum iuri imprimis in officio, usque nunc libero, & immuni.

E converto Ego, & ceteri scribentes pro actoribus, non negabamus dicta conclusionis, vere incontrovertibilem veritatem. Dicibus tamen eam procedere, quod ipsa officia, eorumque substantiam, secus autem quod coram premium, quod censetur tanquam allodium, ac jure aliorum bonorum indifferentium regulatur, unde pro-

De Regalibus. Disc. IV.

II

pereat cum hac distinctione officia Romanae Curie dicuntur esse in commercio, Grati. discip. 670. n. 12. cum Seraph. Pacifico loco cit. num. 647. Seraph. disc. 389. nu. 6. 7. & 12. 54. n. 3. Millin. disc. 2. 51. n. 9. dicta dec. 11. n. 12. & 13. p. 4. recent. tom. 2. disc. 33. 8. n. 12. & leg. par. 11. & ita distinguendo habetur supra in Neapolitana disc. 2. & alibi hoc tit. Seraph.

5. Et ex hoc fundamento sub die 27. Novembris 1658. prodiit resolutio actoribus favorabilis, confirmata prima Decembri 1659. ut patet ex decisionibus desuper editis coram Bevilacqua.

6. Quamvis autem dictæ resolutions ex alto motivo infestiones dictæ reservations, ut infra probables essent, ac fundates; nihilominus istud fundamentum, mihi licet pro parte obtinente scribentes, reflectendo ad veritatem, videbatur periculosum, parumque tutum. Licet enim dicta distinctione inter substantiam officii, ejusque premium fit verba, eodem modo, quo est in feudi, quia premium feudi non est feuiale, neque cadit sub iuribus feudalibus eorumque prohibitionibus, attamen, ut habemus receptifum in materia feudal, id non procedit, quando officium, vel feudum venditur de mandato judicis, ad effictum, ut exinde satifaciatur creditoribus ius habentibus in officio, vel feudo, tunc enim premium succedit loco rei, ejusque naturam in omnibus fortior, ut apud Franch. disc. 64. Surd. disc. 306. & habetur particulariter actum in Romanis locorum montium sub tit. de feud. ad materiam bullæ Baronum, disc. 9.

7. Idem agnovit etiam postmodum Rot. in Romana concursu 10. Junii 1661. cum Cerro, ubi firmatur potioritas in pretio officiorum ad favorem creditorum posteriorum habentium reservationem decreti, solùmque ibi dubitatum fuit, an id procedat in credito ex causa fructuum, atque ibi deciditur negativè, cujus tamen contrarium esse probabilitas habetur infra in eadem Romana concursus hoc eodem tit. disc. 10.

Probables autem, benèque fundatae mihi, reflectentes etiam ad veritatem, viiæ fuerunt dictæ resolutions, ex alto motivo infectionis dictæ reservations decreti, ut potest concepsa sub falsa narrativa, quod pecunia data efficit ad ipsa officia emenda, quo cau. julte ac rationabiliter Papa decretare reservationem concepsit ab aliquo creditorum anteriorum prejudicio, dum alia eadem officia non sufficiunt in bonis debitoris, de cuius patrimonio nil diminuitur ad terminos text. in l. licet. Cod. qui potior. in pign. hab. cum ibi communiter. nota. Et in terminis afferentibus dari muruuntibus ad officium emendum, Aponte dec. 34. Galeot. lib. 1. contra. 21. Salgad. in labyrint. part. 2. cap. 21. cum alii deductis in Romana diminutionis pretii pro creditoribus Curti hoc eodem tit. disc. 12. fecit autem, ubi in praesenti officio per decennium, & ultra erant in bonis debitoris, cuius creditoribus, licet nullum quasdam efficit jus real, quod ipsorum officiorum substantiam percuteret, quæstum tamen erat jus in pretio erogato in empionem, utpote de bonis debitoris, & quod contra distinctionem ab ipsi officiis, vel cedidat sub hypothesis, vel affectum erat eisque creditoribus in fpe statim proxima, refutante illa imploratione officii iudicis, qua datur etiam creditoribus sine afferent ad cogendum feudi, vel officii potestorem in actione personali ad illud vendendum, ut ex pretio exinde retrogradando tanquam libero, allodioli, possit eis satisfari iuxta disc. 704. Franchi, & frequenter sub tit. de feudi.

10. Ideoquod ita efficit tollere jus tertii, quod, omissa questione potestatis, de qua Gabr. de iure tertii questo non tollend. qu. 1. Gomei. ad regul. de iure tertii questo non tollend. Capyc. Latr. disc. 18. seq. Galeot. responsio Fiscali 23. addendi ad dec. 66. part. 4. recent. tom. 3. illa etiam admixta, non sole per Principem tolli, ideoquod intra defecutus voluntatis, qui si regulariter intrat in quocunque Principe, multo magis in Papa, qui per dictam regulam de jure tertii questo non tollendo specialiter, & expresse id profitetur, nisi expresse dicat, & cum dicta regulare derogatione, nisi agatur de g. atia de sui natura, & per neccesse prejudiciale.

11. Et consequenter intrat clara regula text. in c. super litteris. & c. proponente, c. ad audientiam, & postulati, de re script. quod falsus orator precibus, ac impetratis gaudente non debet, ut latius in hujus cause decisionibus.

12. Et quamvis in ratione dubitandi videretur dicendum, quod cum Papa quotes præservatur ejus, ac dataz prædictum follet est facilis ad hujusmodi gratia concepcionem, idcirco non videantur intrare rigorosi termini sur-

rectionis, ex iis que in proposito derogationis Sixtino dominio moderator habetur in Romana dotis coram Veropio dec. 2. 3. par. 11. recent. num. 7. & est actum in Spoleto, cum dotis pro Polo, ac aliis frequentier sub tit. de doce, cum similibus. Nihilominus id percutere videtur ipsummet debitorum, seu habentem causam ab eo, ne affluent, vel decreti nullitatem allegare valent, fecis autem quoad tertium, cuius praedictum alia grata continet, ejusque tollerent, tunc enim strictè, ac rigorosè procedendum est super narrativa, quæ est fundamentum gratia, aliis, vel nullatenus, vel difficultus concedenda, ut passim habemus in materia derogationis fideicommissorum, & majoratum, ut et non suffragetur quoties ex falsa causa, vel ob taciturnitatem aliquarum circumstantiarum gratia patitur defecum surreptionis, vel obreptionis, seu defectus intentionis, ex plene collectis dec. 4. & 36. par. 10. recent. Firmana fideicommissi 31. Januarii & 20. Junii 1653. Peutingerio, & 17. Maii 1657. Priolo, & habetur in nullius vindicationis fendi sub tit. de feud. disc. 50. ac frequenter in sua materia sub tit. de fideicommissis,

Et nihilominus ista gratia non videtur adeo prejudicia, minusque ius tertii adeo radicatum, vel quia successor fideicommissi certet magis de lucro caprandi, quam de damno vitando, vel quia sit ius incertum, & eventuale, cum substituti præmori possint gravato, qui interim, juxta veriorem, & receptam opinionem, est verus Dominus, vel deinde quia suis vocatiorum ad fideicommissum relata magis ex quadam indulgentia juris positivi à temporibus Augusti citra, ex iis que habentur frequenter deducta sub tit. de feud. ad materiam Bullæ Baronum præsternit in Romana contributionis de Celsis disc. 89. & in Romana pecuniaria de Pallavicinis disc. 74. & in alius; secus autem in praetenti, dum creditores certant de damno vitando, atque eorum ius questum videtur ex eorum providentia, & ex iure nature, vel gentium magis, quam positivo, saltem in pretio, juxta communem distinctionem in proposito potioritatis resultantis ex dispositione text. in l. addidi, Cod. qui potior. in pign. hab. ut plene per Add. ad dictam dec. 66. par. 4. recent. tom. 3. & in dicta materia sub tit. de doce. Acceditibus etiam alii defecutibus in commissiōibus a dicto creditore obtentis super facultate subhaftandi dicta officia, ut in dictis cau. decisionibus deducuntur, ideoque resolutiones fuerunt omnino iustæ, & probables.

Atque confidabar intrare claram dilemmam inevitabilem. Aut enim gratia hujusmodi decreti, seu affluent erat præcisè necessaria, utpote percutiens substantiam contractus, & de plano intrabant præmisita. Aut non percutiebat substantiam contractus, qui sine illa validus esset, & prefectus, sed fôlsum quodam implementum illius modi, quem Principis pro iure suorum officialium circa emolumenta desideravit, ut habetur apud Salgad. in labyrint. par. 1. cap. 35. n. 65. in qua auch. virate scribentes percuterent, quæstum tamen erat jus in pretio erogato in emptionem, utpote de bonis debitoris, & quod contra distinctionem ab ipsi officiis, vel cedidat sub hypothesis, vel affectum erat eisque creditoribus anterioribus ab initio per hypothecam generalem. Revera tamen verlafamur in prima parte, cum Salgad. loco cit. percutias terminos diversos, ubi scilicet prædicti affluent, seu facultas, jam perfecta cum signatura supplicationis, solùmque supereft expeditio litterarum tanquam conditio, vel modus præfertus à Princeps concedente pro interesse officialium ratione emulmentorum, quod nîl commune cum his terminis.

ANNOT. AD DISC. IV.

Super contentis in hoc discursu, & in pluribus aliis sequentibus, conceruentibus materiam concursu creditorum, inter eos, qui habent reservationem decreti, & illos, qui non habent, hoc medio tempore defuit occasio disputandi in his præcisis terminis officiorum; benè tandem ad rem faciunt ea, quæ super concursu in bonis juridictionibus, & aliis, alienari, vel obligari prohibitis, absque alterius licentia, vel affluent, habentur postmodum disputata sub tit. de Credit. disc. 13. & 15. & conserunt, quæ habentur sub tit. de feud. disc. 78. & sub tit. de Empy. disc. 58. cum omnibus hujusmodi bona, vel jura prius ambulare videantur, ideoque ea, quæ in uno hujusmodi bonorum genere dicuntur, generaliter aliis similis naturæ, vel qualitatæ congrue videntur, cum eadem intrans ratiōnes.

ROMANA OFFICII SECRETARIATUS
PRO PHILIPPO BONCOMPAGNO,
CUM DATARIA APOSTOLICA.

Causa sopus per Concordiam.

Officia, quando non terminentur cum persona, sed sunt transitoria ad heredes quoctumque, vel sunt cessibilia. Et sub nomine heredum, qui veniant in officiorum concessione.

S U M M A R I U M .

- 2 F Ad series. Officiorum concessio dicitur personalis, & durante vita concesionari.
- 3 Amplia, etiam in perpetuum facta est concessio, quia intelligitur de perpetua vita.
- 4 Principes vero potest illa concedere in perpetuum, ita ut sit alienabilitas, & ad quoctumque heredes transmissibilis.
- 5 Maxime in officiis non creatis pro iustitia administranda, sed pro economia administratione fine Jurisdictione, & cum certo emolumento.
- 6 Industria personae non requiritur de necessitate in istis officiis economicis.
- 7 Ita ut possint vendi abbida licentia Principis, & in heredes extraneos transferri.
- 8 In officiis Jurisdictionem habentibus dicitur electa industria personae.
- 9 Officia, que transirent ad heredes imputantur in legittimam.
- 10 Capitulatio officia Romana Curia prius erant vacabili, sed nunc facta sunt perpetua, & ad heredes transitoria.
- 11 Vacatiois verò decreto horum officiorum per mortem civilem, & naturalem, apponitur propter emolumenta Datariae, & solutiones Regalium, non quod ex illo sunt vere vacabilia.
- 12 Emphyteuta concessio in perpetuum de una vita in alteram feta de 29. in 29. annis non dicitur limitata ad dominum tempus, sed ad efficienda facienda renovationes propter laudem conseruanda, & alias emolumenta.
- 13 Super officiorum perpetuorum cadit solum quæsto voluntatis in Principe.
- 14 Concessio officiorum pro soli heredibus sanguinis, & officiis, ut isti veniant jure proprio, vel tanquam heredes primi acquirentur.
- 15 De natura feudorum est, ut ad heredes sanguinis restrinxantur.
- 16 Feudum hereditarium dicitur feudum corruptum, cum potius, ut alia bona hereditaria reputetur.
- 17 Concessio officii facta est, & heredibus simpliciter non restringitur, ad solos heredes sanguinis, sed etiam ad extraneos transit.
- 18 Maxime si dicitur, quibuscumque, adiecta sufficeret.
- 19 Vel alia clausula omnimodam translationem dominii, & alienabilitatem importantes apponuntur in concessione.
- 20 Ex observantia verò colliguntur, an heredes soli sanguinis, vel etiam extranei sint in concessione officii comprehenduntur.
- 21 Regula Cancellariae 64. & Constitutiones Sixti V. & Pauli V. de officiis non alienandis non habent locum in officiis, que alterata eorum natura sunt in purum allodium concessa.
- 22 Quæ, & qualia emolumenta debeantur pro translatione officii perpetui de uno in alium.

D I S C . V .

- 1 N in creatione facta de anno 1563. per Plium IV. Montis Pii vacabilis recuperari nuncupatum, deputatus fuit depositarius Hieronymus Celsus pro se, heredibus, & successoribus quibuscumque in perpetuum, cum facultate deputandi Secretarium, & ratiocinatorem, prout de facto, tam ipse, quam Tiberius filius, ac Lælius nepos, & heredes, deputarunt dictos officiales ulique ad annum 1608. quo per Lælii credidores dictum depositario officium pro certo pretio retrocessum fuit Camera, quæ illud deinde vendidit cum eisdem facultatibus Alfonso Costagutio, pariter pro se ejusque heredibus, & successoribus, qui deputavit in Secretarium quendam Bandinum, quo regnante, de anno 1630. tertio pretio soluto, deputavit

Philipum Boncompagnum, contra quem de anno 1633. Camera, seu Dataria Apofolica prætendere cepit vacationem per Costagutio obtutum, quare pro Boncompagnio scribens dicebam, ut sequitur.

Quamvis officiorum natura sit personalis, unde facta similitudine illorum concessione absque alia expressione, ceterant concessio in administrationem, durante vita concessio, cuius permodum industra electa dicitur ad text. in l. antepenultima, ff. de tutela, cap. 5. §. ubi Gloss. de Testamento in sexto, cum concordantibus per Bald. conf. 150. n. 5. lib. 3. Cyriac. controv. 39. n. 1. & 2. adeo ut iam dicatur concessionem fieri in perpetuum, intelligatur de perpetuitate vita, ex deductis per Plutum dicitur. 18. n. 52. vol. 2. ubi concordantes. Non est tamen hæc natura immutabilis, quin propter eos possint per Principem alterari, & concedi etiam in dominium, atque ad instar aliorum fieri alienabilitas, vel ad heredes transmissibilitas, quia tempus est de officiis naturalibus, non autem de substantiis, cum toto pendeat à voluntate concedentis, quomodo, & ad quantum tempus concedere velit, Bald. dicit. conf. 159. num. 5. bend aliis Montanus de regalibus officiis, nu. 5. fol. 167. Rota in Romana officiis notariatus 2. Martii, & 22. Junii 1668. Bourlomont, de qua causa habetur hoc tit. in Romana officiis agriculturae disc. 17. Quod maximè procedit in hujusmodi officiis mixtis non creatis ad iustitiam administrandam, vel expedientiam, sed habentibus quendam, economicam potius, quam politice administrationem, cum certo emolumento fine jurisdictione, quam distinctionem ex Saliceto ponderat Rot. dae. 338. n. 2. par. 11. rec.

In istis etenim non videtur praecise necessaria persona 6 induit, sicut in illis, quæ ad Republikam regimunt, & iustitiae administrationem creata sunt. Unde quemadmodum dicitur venduntur, ac more bonorum indistinctum, cum sola necessitate adhibent Principis auctoritatem, sunt in commercio, ita nil repugnat videtur, concedi magis ad vitam quam in perpetuum, ac transferri in heredes de tempore concessione ignotis, quorum industria electa dici non potest, cùm ex hoc iustitia non laetatur, neque Republica patiatur detrimentum, sicut sequeretur, si id in officiis habentibus iurisdictionem, & publicam administrationem fieret Salicet. in l. 3. n. 13. Cad legem Julianam de ambitu, Mastrill de Magistrat. lib. 1. cap. 20. n. 22. & 24. Joan. Andre de Georgio de feudi. cap. 54. n. 50. Staibani jun. resol. 100. n. 42. & seqq. Montanus ubi supra n. 7. fol. 170. col. 2. & 3. Quod maxime procedit in hujusmodi officiis mixtis non creatis ad iustitiam administrandam, vel expedientiam, sed habentibus quendam, economicam potius, quam politice administrationem, cum certo emolumento fine jurisdictione, quam distinctionem ex Saliceto ponderat Rot. dae. 338. n. 2. par. 11. rec.

In istis etenim non videtur praecise necessaria persona 6 induit, sicut in illis, quæ ad Republikam regimunt, & iustitiae administrationem creata sunt. Unde quemadmodum dicitur venduntur, ac more bonorum indistinctum, cum sola necessitate adhibent Principis auctoritatem, sunt in commercio, ita nil repugnat videtur, concedi magis ad vitam quam in perpetuum, ac transferri in heredes de tempore concessione ignotis, quorum industria electa dici non potest, cùm ex hoc iustitia non laetatur, neque Republica patiatur detrimentum, sicut sequeretur, si id in officiis habentibus iurisdictionem, & publicam administrationem fieret Salicet. in l. 3. n. 13. Cad legem Julianam de ambitu, Mastrill de Magistrat. lib. 1. cap. 20. n. 22. & 24. Joan. Andre de Georgio de feudi. cap. 54. n. 50. Staibani jun. resol. 100. n. 42. & seqq. Montanus ubi supra n. 7. fol. 170. col. 2. & 3. Quod maxime procedit in hujusmodi officiis mixtis non creatis ad iustitiam administrandam, vel expedientiam, sed habentibus quendam, economicam potius, quam politice administrationem, cum certo emolumento fine jurisdictione, quam distinctionem ex Saliceto ponderat Rot. dae. 338. n. 2. par. 11. rec.

In Curia Romana de fato in praxi videmus, in 10 officiis praesertim Notariorium priori Capitolini, que antiquitus, juxta officiorum regularem naturam vacabilia, facta sunt perpetua, & ad instar allodium ad heredes transitoria, Gratian. deci. 580. nu. 1. & 6. & 736. nn. 8. Rota deci. 14. post Fenzo, ad flatu in Romana off. notariatus 6. Februarii 15. coram Cefio, inter duas deci. 17. & deci. 14. par. 4. recens. n. 14. ubi bene notari, decreta vaccinationis hujusmodi officiorum per mortem naturalem, vel ciliem apponi propter emolumenta Datariae, & solutione Regalium, non autem respectu Domini. Quodverè reuerba hujusmodi decreti appositio illa non faciat vacabilia, & habetur praesertim in dicta Romana agriculturae hoc tit.

Quod in simili habemus in materia emphyteutica, quia fieri solet concessio de 29. in 29. annis, five de una vita in alteram in perpetuum, sed hujusmodi temporis limitatio adiecta dicitur ad effectum petendi renovationem, pro qua Laudem, five capitulo solvi solet, & pro hujusmodi emolumentorum affectione, non autem ad terminandam concessione, ita illa temporalis censeatur, Duran. deci. 102. n. 7. & 8. n. 14. par. 5. Orthobon. deci. 103. & seqq., multo magis ubi dictum vaccinationis Decretum adiectum non est, ut in praefacto.

Quapropter nulla in propinco cadere videtur quæsto potestatis, an scilicet possit, ne Princeps hujusmodi officia facere perpetua, cessibilia, & ad heredes transmissibilis, sed tota est quæsto voluntatis, an scilicet voluntatis. Et quatenus respectu transitus ad heredes, & successores voluntatis est certa, quia expressè diceretur concessio-

sionem alicui fieri ejusque heredibus, & successoribus, an intelligatur de solis heredibus sanguinis, vel etiam de extraneis quibuscumque rei familiaris, effectus autem

14 questionis est validè notabilis, ubi enim concessio est pro solis heredibus sanguinis, quicquid sit, an isti jure proprio veniant, vel primi acquirentis hereditarianum qualitatem habere debent, de quo in specie Cyriac. controv. 39.8. (cujus tamen opinio minus tutu videtur, ubi tractatur de acquisitione titulo oneroso, & pretio mediante) exinde resulat, quod illis deficitibus, officia revertentur ad Principem, ac etiam eis extantibus, non per hoc sunt alienabilitas, quia vocatio heredum sanguinis facit, ut dici non possit electa industria persona, & in hac parte alteratur officiorum natura, sed non alteratur quod inalienabilitatem, quia censeatur, sequitur officialis obitu, heredem sanguinis, illud directe habere a Princeps per actum occultum novæ concessionis, ex nunc in prima concessione explicata. Ad infar concessionis feudorum, cuius natura est, ut ad sanguinis heredes refringatur, nec proinde inalienabilitas immutetur ex deductis per Peregrin. de jure sibi lib. 1. tit. 2. num. 102. Capyc. dicta controv. 39.8. Secus autem, ubi intelligitur de quibuscumque heredibus rei familiaris, quia tunc officiorum natura omnino corrupta, seu inpropriata censetur, ita ut redacta ad naturam caterorum bonorum, & iuriu mera allodium, & inalienabilitatem sint in libero commercio, & inalienabilitate, eodem modo, quo habemus in feudiis mere hereditariis, quorum natura corrupta, dicuntur, ita ut allodialia magis quam feuda censenda sint, ut sapit in tit. de feud.

Illa voluntatis quæsto cadit, ubi agitur de concessione 16 facta pro se ejusque heredibus simpliciter, an scilicet sub hoc nomine veniant folium illi sanguinis, vel etiam extranei, & pro restrictione ad illos sanguinis, latissime agit Galeoti, responso fiscal. lib. 1. n. 104. & seqq. contrarium autem verius firmat Montanus de regalofficio. n. 7. fol. 171. & in repetitione Capituli Imperiale, §. Ducas. n. 33. & 34. A Ponte deci. 28. post n. 62. Lanar. jun. in add. Lanar. fen. in cap. 1. de successione feudi, n. 59. & advertit. Rovit. deci. 72. n. 17. 41. & seqq. Itaque doctrina magnificenda videtur, nedum ob auctoris gravem auctoritatem, sed quia ibi conclusivè hoc firmatur potius naturalium dictuorum in iuris causa, in qua prodiit dictum responsum fiscal. 12. Galeoti, qui partenerit n. 134. id admittere videtur, ex ea declaratio, quia dum heredes etiam sanguinis erant concedenti ignoti non dicitur electa industria persona, & ratione celiante, nulla subest ratio differentia, maxime in hujusmodi officiis, quæ non gratis, & ex Principis munificencia, vel ex aliquo persona particulari respectu, sed pretio mediante ad terminos iustitiae commutativa, & in specie contractus correspondunt, & haec videtur veritas.

17 Sed ubi aliqua subesse posset difficultas in abstracto, ubi faciliter agitur de hujusmodi concessione pro se, & heredibus simpliciter, in concreto cessat, quia verbo hereditas, adiecta erat dictio, quibuscumque, ob cuius universalitatem apud omnes receptum est, etiam in feudiis alisque materiali indifferenter venire etiam extraneos, ut late in terminis feudorum habetur in Sarmento, feud. 22. Junii, & 14. Decembri 1643, coram Dunozetto, & poit. Contrarium deci. 18. & 19. & apud Orthobon. deci. 26. Capyc. Lat. consil. & alios, & habetur in eisdem terminis feudibus in Camerinen. Castrorum sub. tit. de feudi, deci. 49. Unde fiant hujusmodi dictio, causus videbatur extra controversiam.

18 Catherina Zonga possidens quoddam officium vacabile, portionis Ripæ nuncupatum, pretio mediante, juxta hujusmodi officiorum naturam acquistum, magnificens se aliquibus infirmatibus subiectam, quamvis in floride aetate constituta esset, supplicavit pro licentia refingatur ad favorem Joannis. Unde Dataria Officiale, fraudem dimittens, illam visitari curarunt, deindeque licentia concessionis differentes per duos menses, stantibus continuatis instantiis, aliam visitationem demandarunt, quae sequuta, admissa fuit refingatio, poit cuius perfectionem, causas dedit, quod ex superventa febre infra paucos dies defecit, unde Dataria prætendere copit refingatur nullitatem, id eoque expeditiōnē litterarum negabat. Ego autem pro Joanne refingari scribens, dicebam hujusmodi prætentio nem nullum habere juris fundamentum. Aut enim hujusmodi refingatio nulla pretendebatur ex regula Cancellariae de infirmis refingantibus, vulgo nuncupata regula 20. aut ex dispositione iuris communis.

Primo cau, vana era prætentio, quia regula prædicta loquens de Beneficiis Ecclesiasticis, locum non habet in hujusmodi officiis laicalibus, quæ Viris uxoratis, ac mulieribus conferri solet, Gomel. in dida regula qu. 22. Paris. de responso. lib. 12. qu. 1. in fin. & plen. qu. 3. num. 62. & 64. Gongal. ad regulam olearium, gloss. 5. & ult. n. 24. & licet Salgad. ex Garzia in labyrin. part. 1. cap. 35. num. 2. dicat contrarium, attamen de eo non videatur habenda ratio, quia in hoc loquatur finis fundamento.

Secundo vero cau minis, quia cum hujusmodi officia ex cau mere onerosa, & correlative concedantur, cum facultate illa liberet, & quandocumque refingantur, Principes non ex gratia, & benignitate, ut eft in Beneficiis, vel offi-